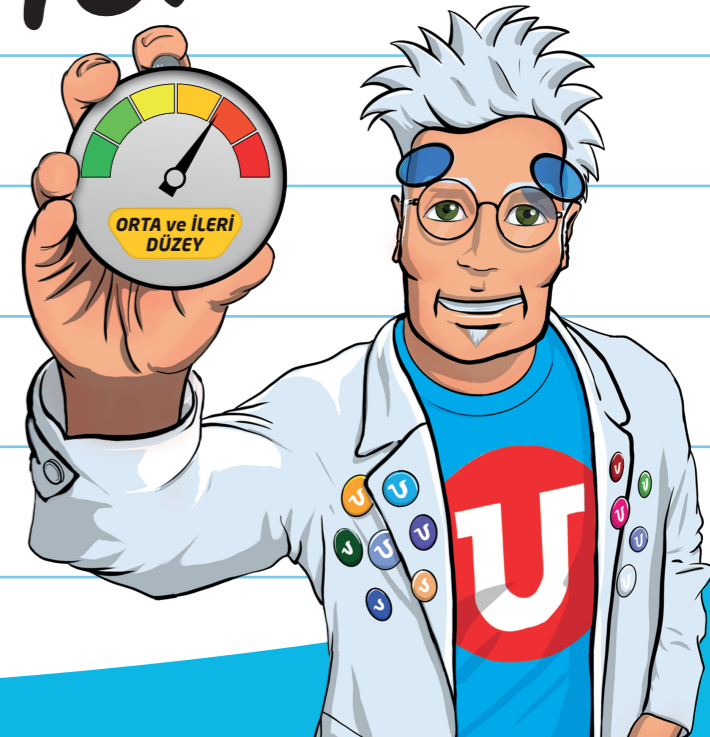

TYT Orta ve İleri Düzey
Coğrafya Soru Bankası

Dünya'nın Tektonik Oluşumu,
Değişim - Jeolojik Devirler

ERTAN VARLIK

DÜNYA'NIN TEKTONİK OLUŞUMU, DEĞİŞİMİ - JEOLOJİK DEVİRLER

Jeomorfoloji

Yer'in Yapısı

Yer'in Tektonik Yapısı

Levhaları Hareket Ettiren Kuvvetler

Ateş Çemberi (Ring of Fire)

Levha Tektoniği

Jeolojik Zamanlar

Türkiye'nin Jeolojik Geçmişi

JEOMORFOLOJİ

→ JEOMORFOLOJİ: Yer şekilleri bilimi...

A) İÇ KUVVETLER (Tektonizma): İç Isı – Yapıcı

→ Epirojenez

→ Orojenez

→ Volkanizma

→ Depremler (Seizma)

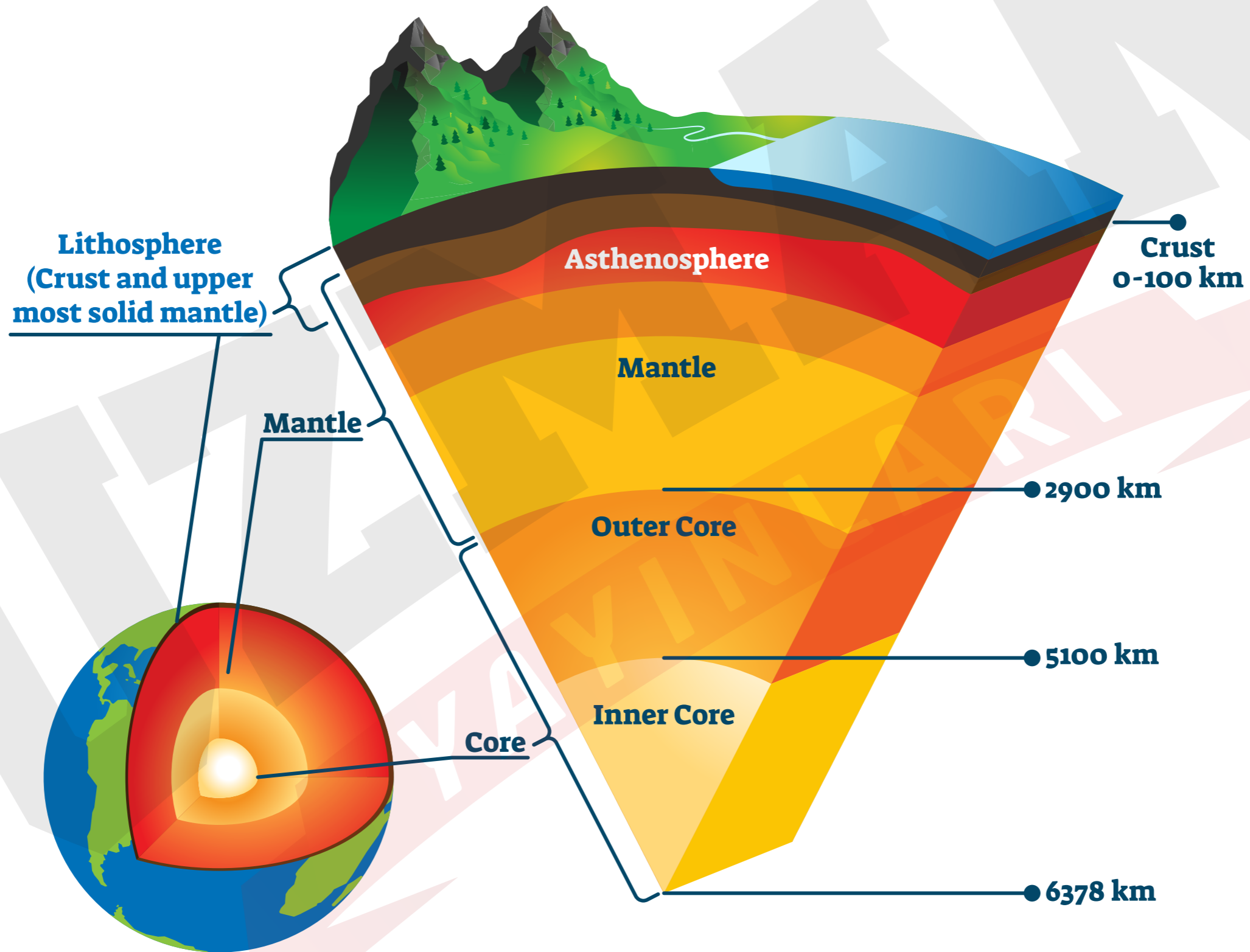

B) DIŐ KUVVETLER: İklım olayları – Yıkıcı (Dünya karalarının deniz seviyesinde düzleşmesi)

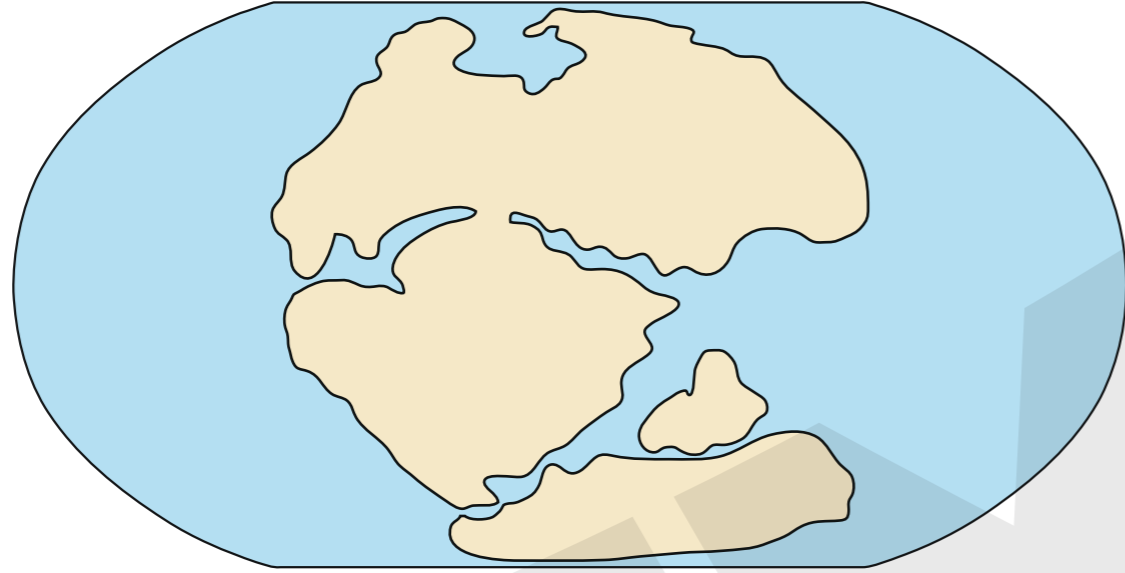
- Kayaların parçalanması
- Akarsuların Oluşturduğu Yer Şekilleri
- Karstik Şekillenmeler
- Rüzgarların Oluşturduğu Yer Şekilleri
- Buzulların Oluşturduğu Yer Şekilleri
- Dalgaların Oluşturduğu Yer Şekilleri
- Kıyı Tipleri

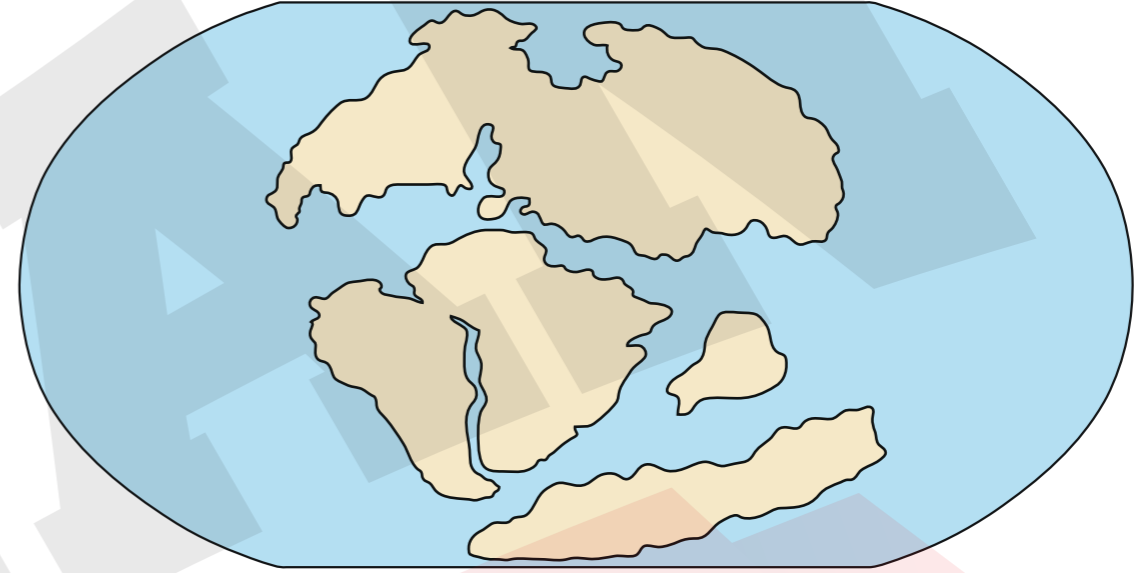
YER'İN YAPISI

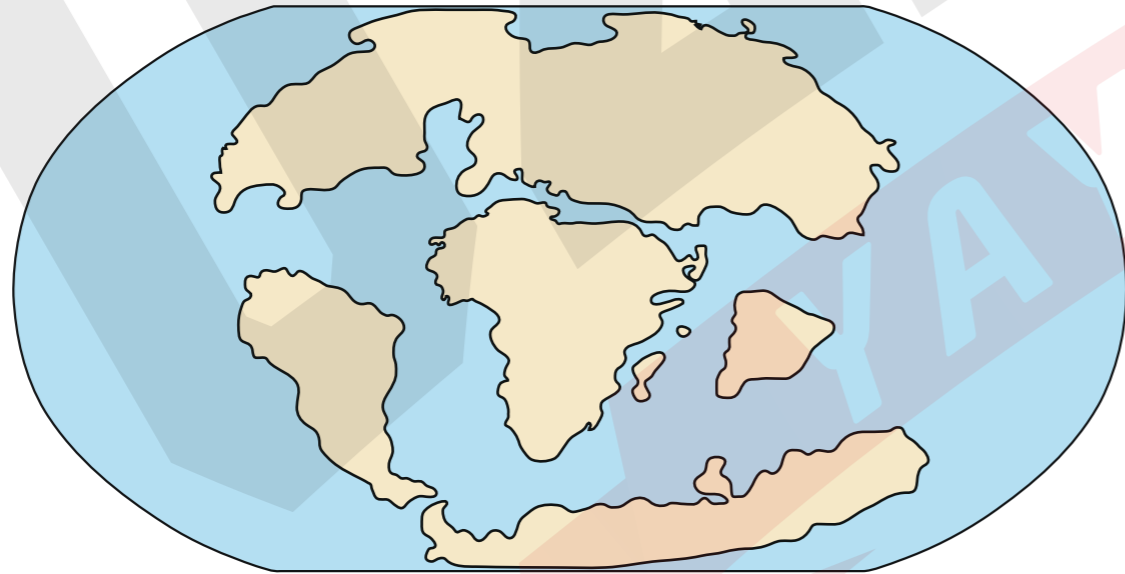
YER'İN TEKTONİK YAPISI

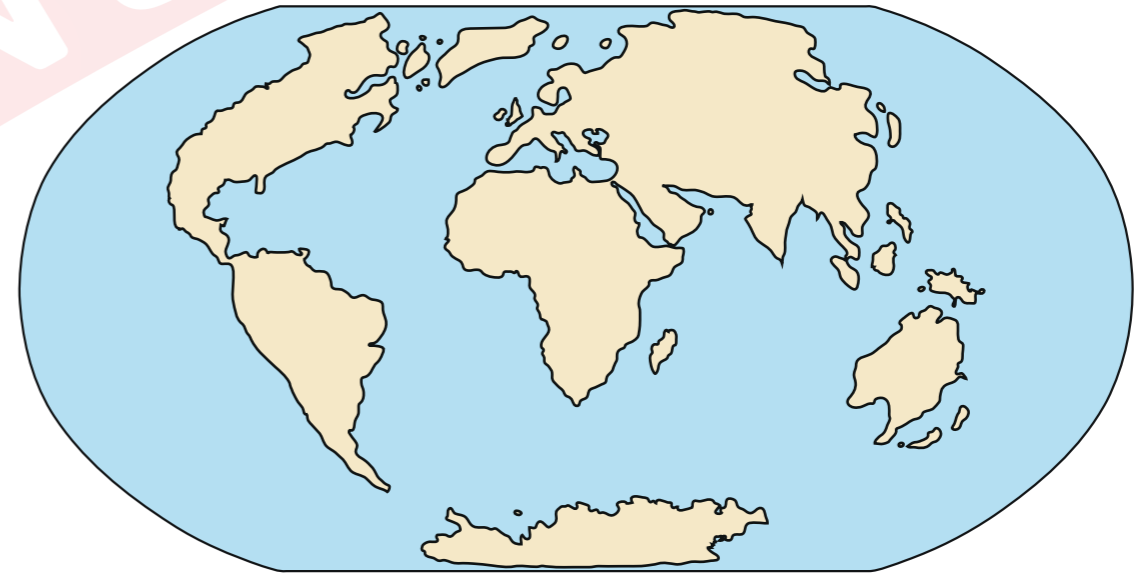
225 million years ago

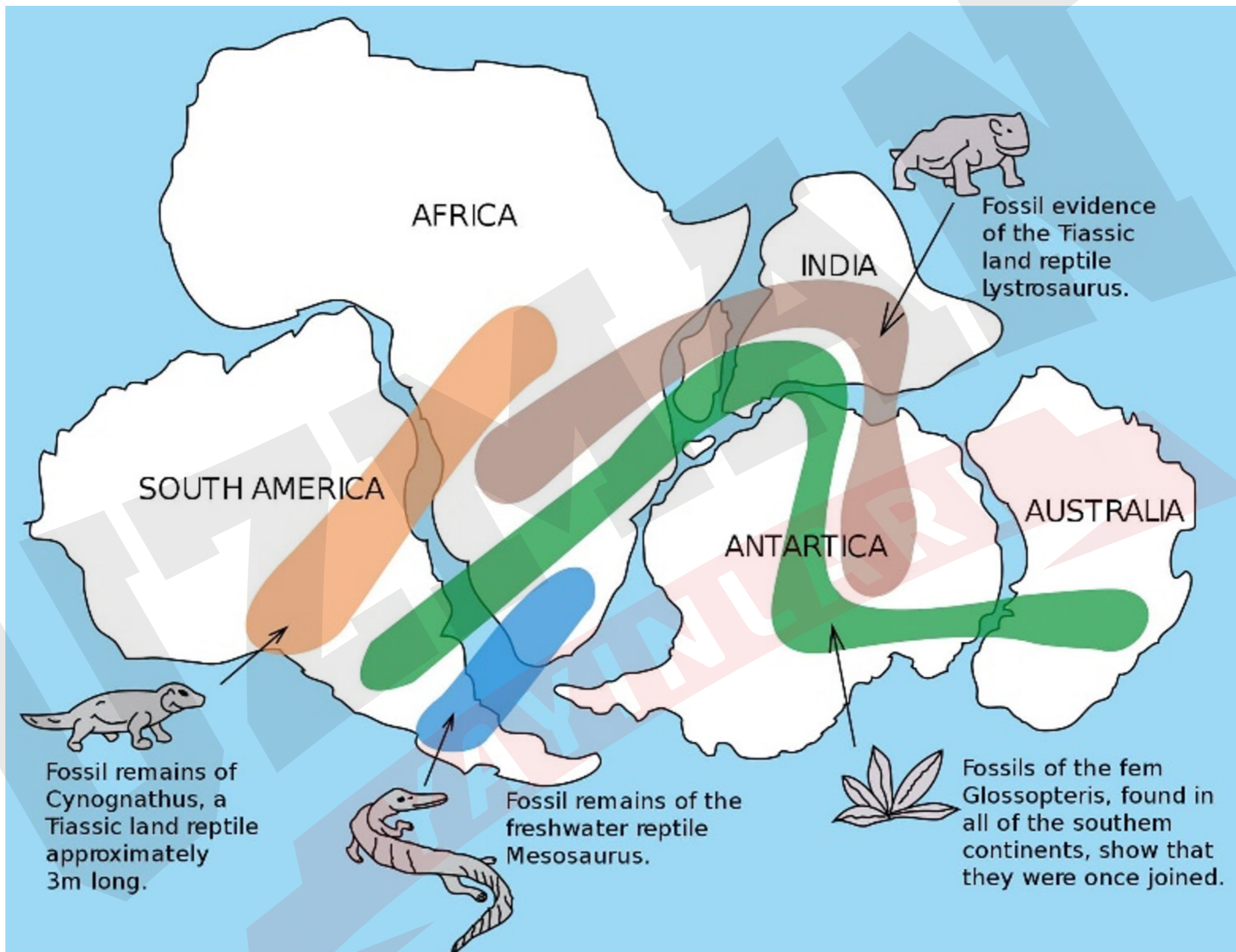
150 million years ago

65 million years ago

nowadays

AFRICA

INDIA

Fossil evidence of the Triassic land reptile Lystrosaurus.

SOUTH AMERICA

ANTARTICA

AUSTRALIA

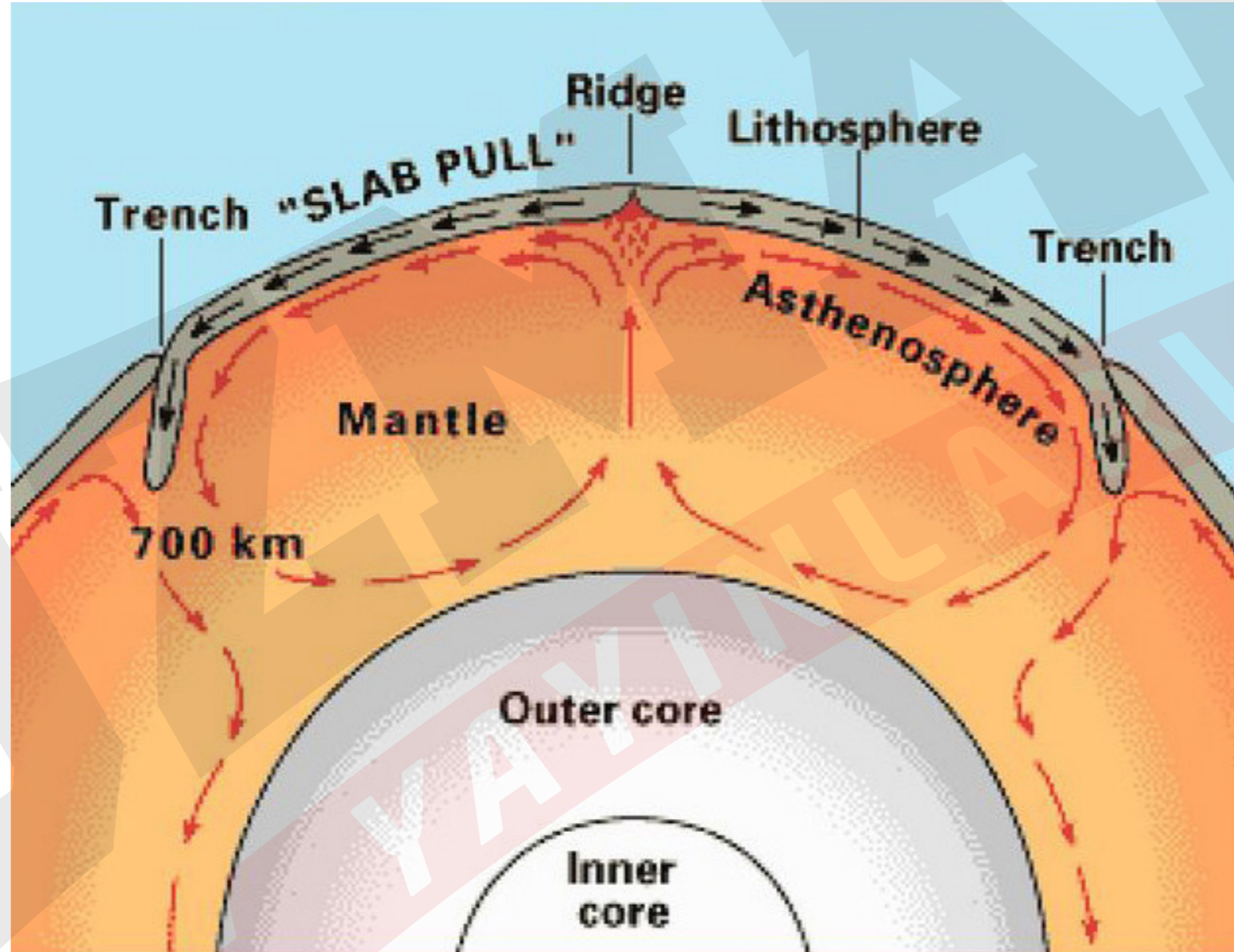
Fossil remains of Cynognathus, a Triassic land reptile approximately 3m long.

Fossil remains of the freshwater reptile Mesosaurus.

Fossils of the fern Glossopteris, found in all of the southern continents, show that they were once joined.

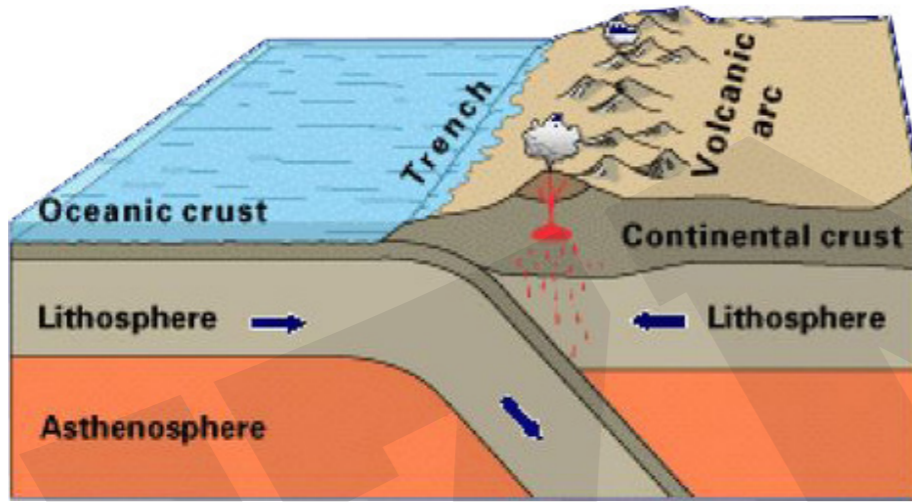

LEVHALARI HAREKET ETTİREN KUVVETLER

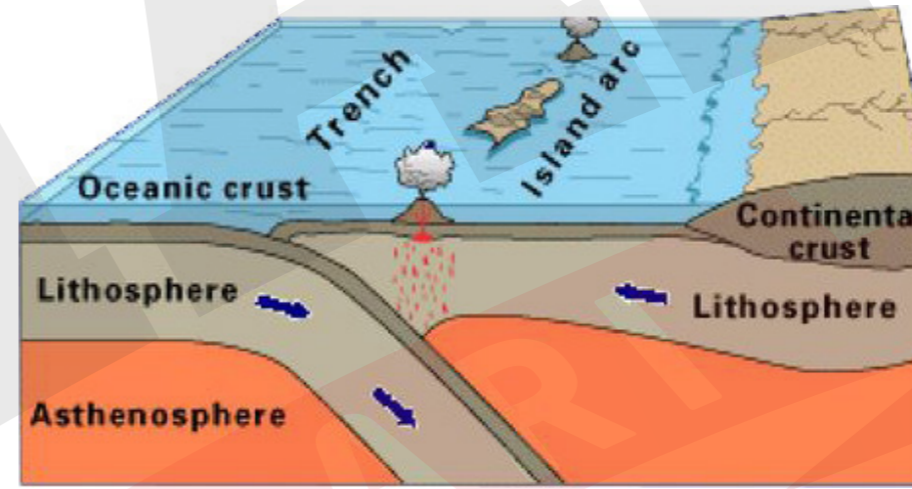

DALMA-BATMA ZONU TÜRLERİ

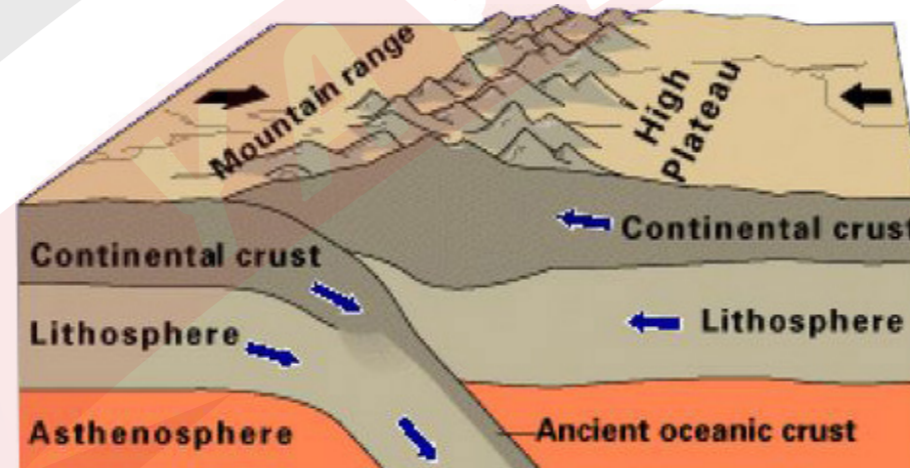
Okyanus-Kıta

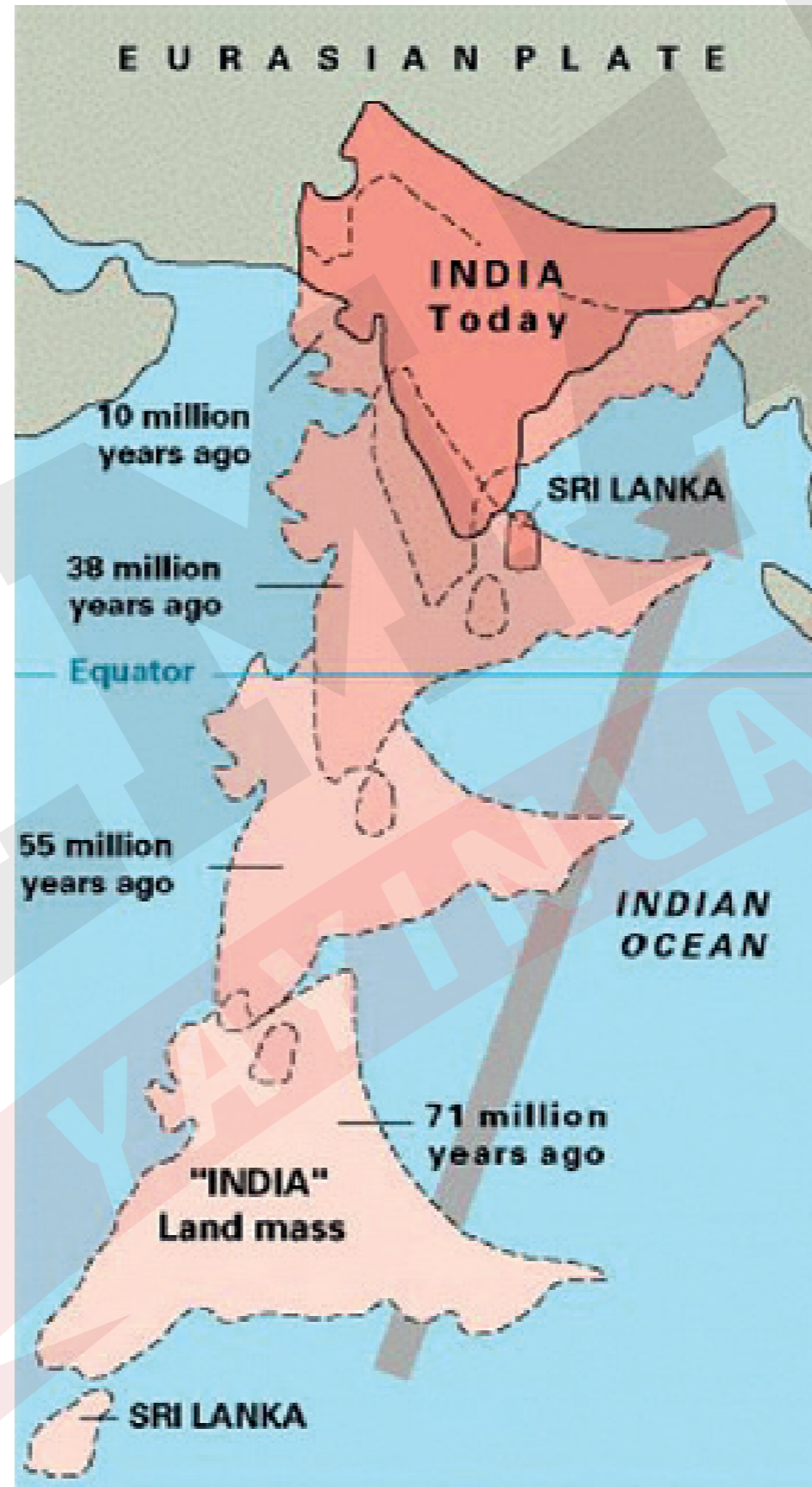
Okyanus-Okyanus

Kıta-Kıta

→ HİNDİSTAN PLAKASININ HAREKETİ

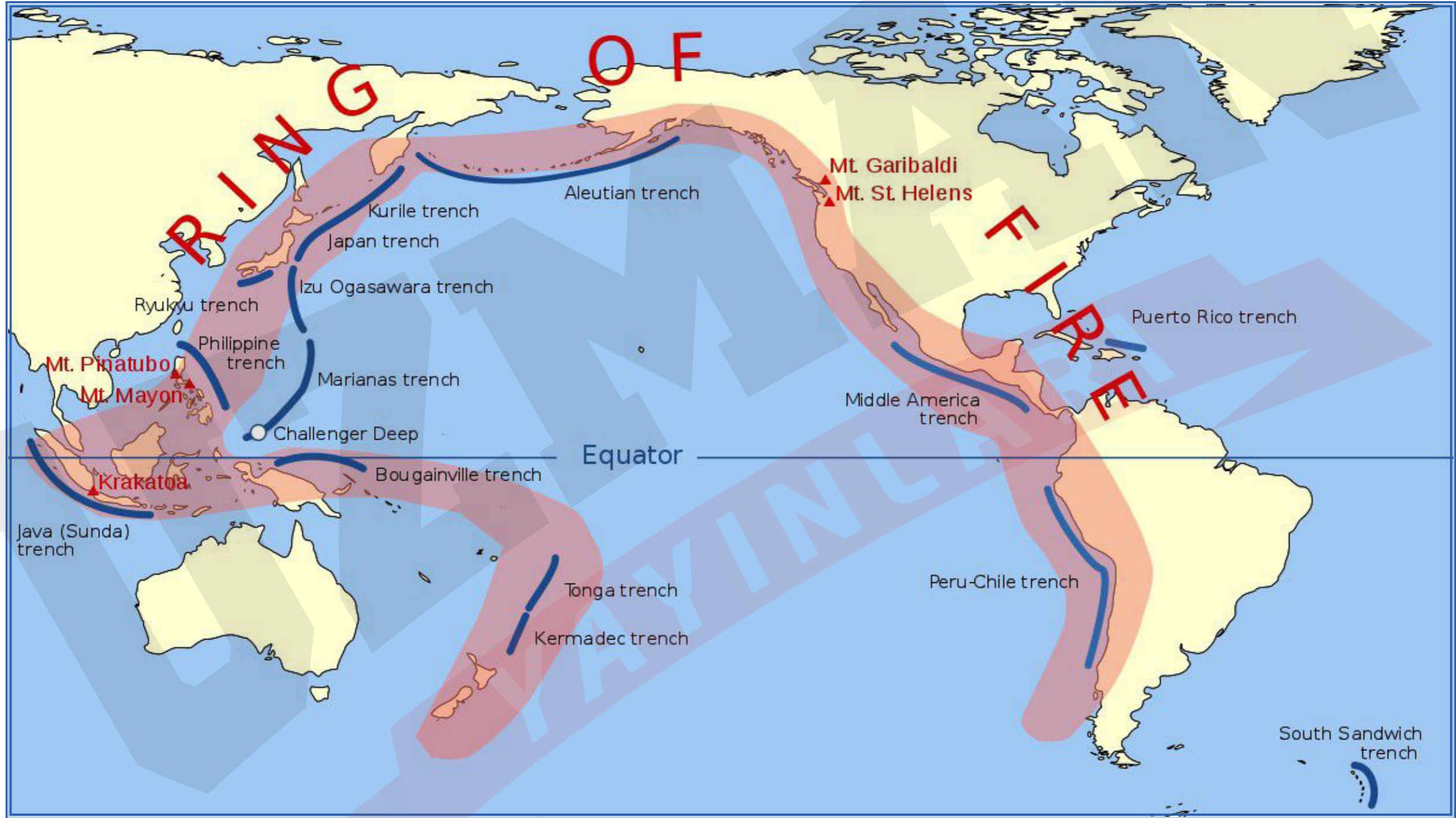

→ ATLAS OKYANUSU SIRTİ

ATEŞ ÇEMBERİ (RING OF FIRE)

LEVHA TEKTONİĞİ

Sırt eksenli uzaklaşan sınır

Transform

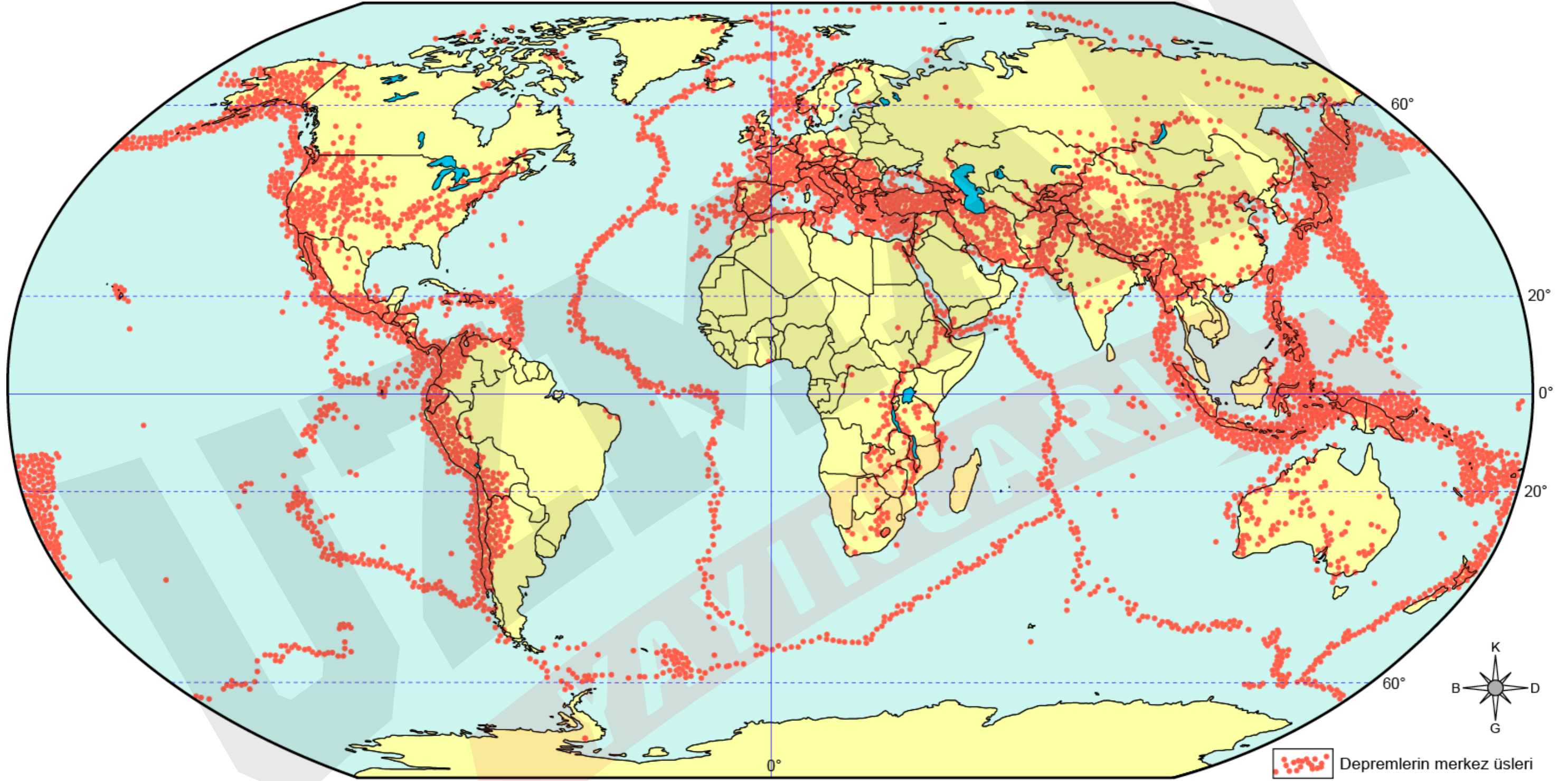
Yitim kuşağı yaklaşan sınır

Kıta içlerindeki genişleme kuşakları

Belirsiz levha sınırı

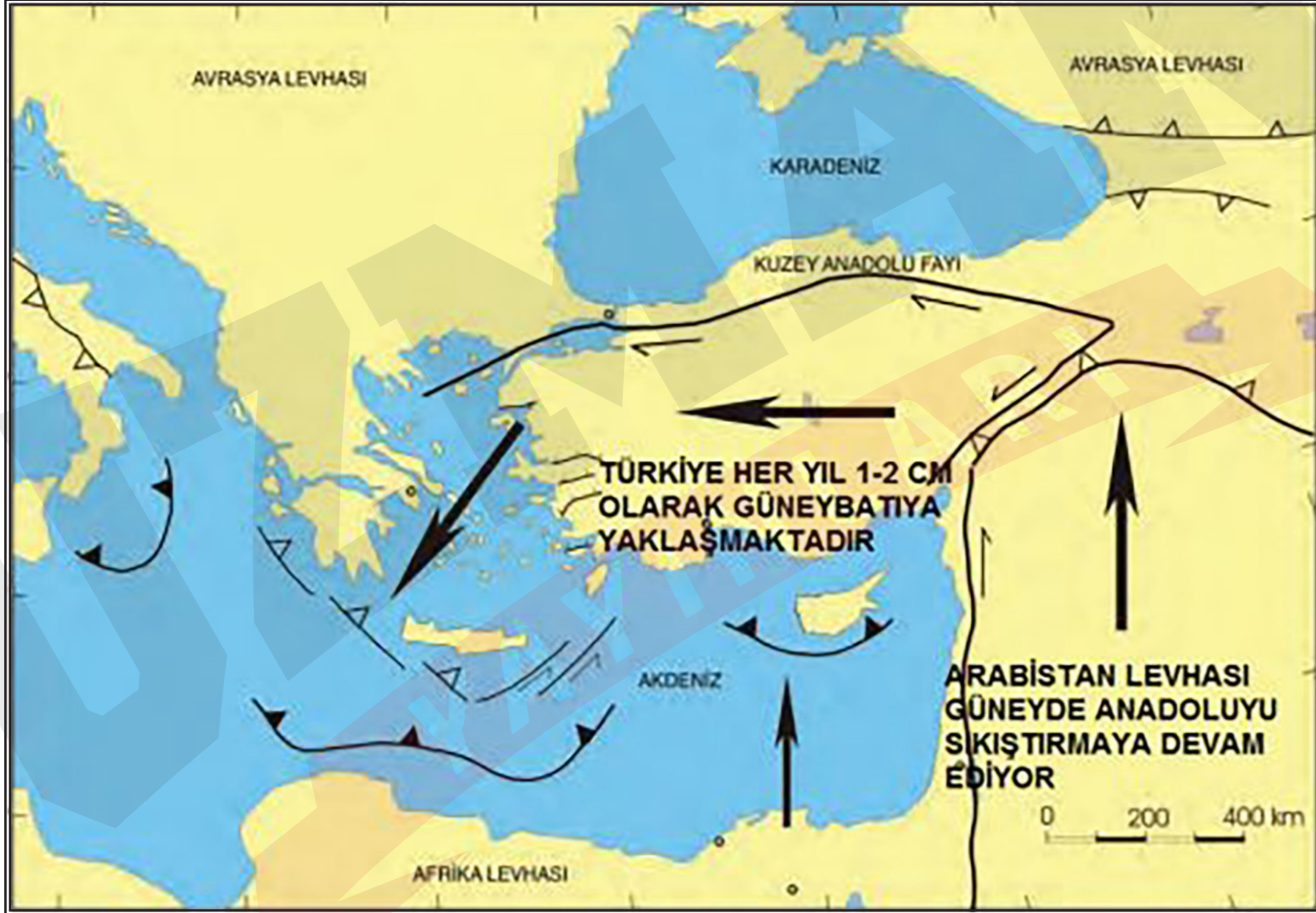
→ DÜNYA'DA DERPEM ALANLARININ DAĞILIŞI

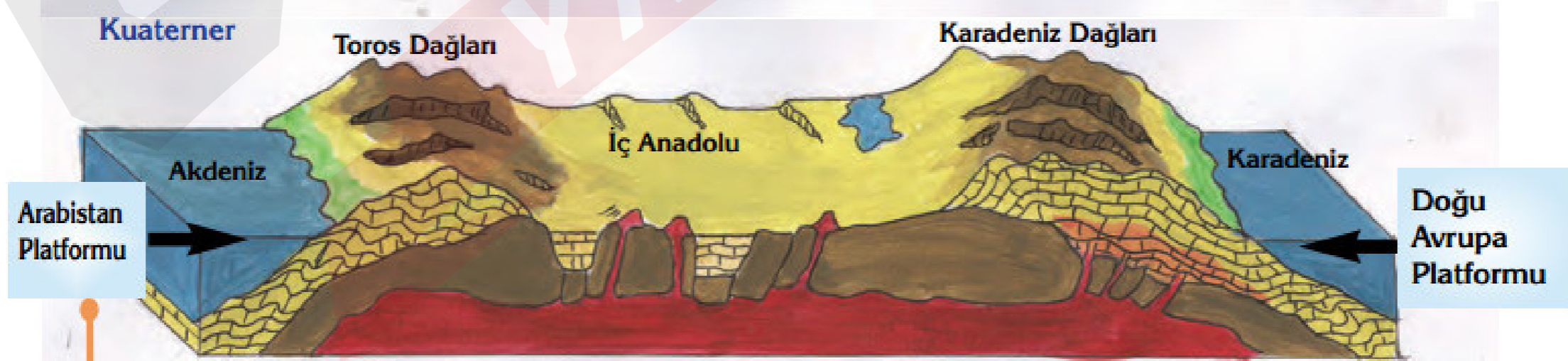
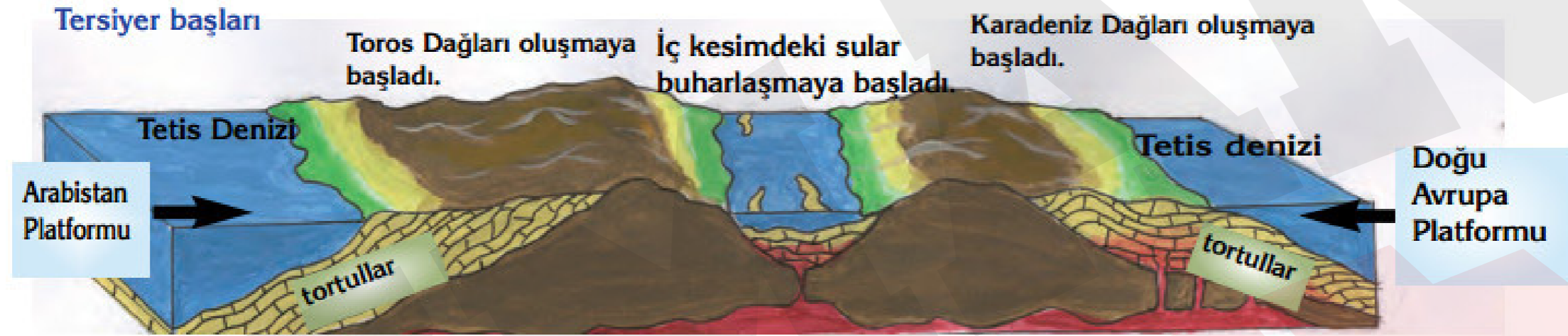
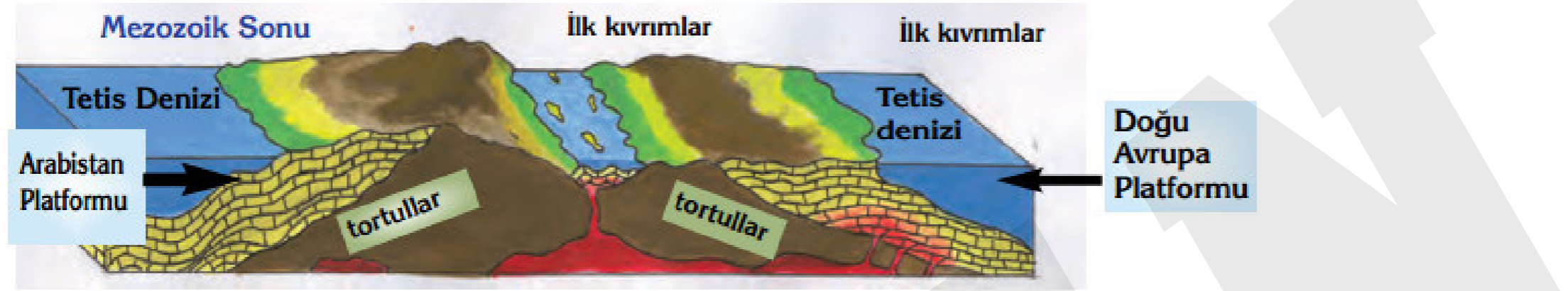

JEOLOJİK ZAMANLAR

Jeolojik Zamanlar	Jeolojik Depremler	Milyon Yıl Önce	Önemli Olaylar
Senozoik (Üçüncü Jeolojik Zamanlar)	Kuaterner Tersiyer	80	<ul style="list-style-type: none">İlk insanların ortaya çıkışıEge Denizi'nin oluşumuÇanakkale ve İstanbul boğazlarının oluşumuBuzul çağlarından sonra iklimin günümüzdeki koşullara ulaşmasıDinazorların ortadan kalkmasıAlp-Himalaya dağ oluşumuBüyük memeli hayvanların ortaya çıkmasıAtlas ve Hint okyanuslarının belirginleşmesiLinyit, petrol ve tuz yataklarının oluşması
Mezozoik (İkinci Jeolojik Zaman)	Kretase Jura Triyas	170	<ul style="list-style-type: none">İlk çiçekli bitkilerPangea'nın ikiye ayrılmasıİlk kuşlarİlk memelilerDinazorların ortaya çıkışı
Paleozoik (Birinci Jeolojik Zaman)	Permiyen Karbonifer Devoniyen Silüriyen Ordovisyen Kambrien	370	<ul style="list-style-type: none">İlk ağaçlar ve sık ormanlarKaledoniyen ve Hersinyen dağ sıralarının oluşumuİlk kara bitkileri, ilk balıklar, ilk deniz kabuklularıİlk çok hücreli canlılarKaraların Pangea adı verilen tek parça halinde bulunmasıTaş kömürü yataklarının oluşması
Prekambrien	Prekambrien	4500	<ul style="list-style-type: none">Yer kabuğuna ait en yaşlı kayaçİlk çok hücreli canlılarKıta ve okyanus çekirdeklerinin oluşumuİlk tek hücreli canlılar (bakteriler, algler)Atmosferin oluşumu

TÜRKİYE 'NİN JEOLojİK GEÇMİŞİ

→ TÜRKİYE'DE MASİF ARAZİLER

Türkiye'de Masif Araziler

Örnek:

- I. Kıtaların biçimlerinin tıpkı bir yap bozun parçaları gibi birbirini tamamlaması
- II. Güney Amerika'nın çıkıntısı ile Afrika'nın girintisinin benzer olması
- III. Atlas Okyanusu'nun doğu ve batı kıyılarındaki kayaç yapısının benzerlik göstermesi
- IV. Sial tabakasının okyanus diplerinde incelerek kopmaya uğraması
- V. Kıtaların çoğunda aynı bitki fosillerine rastlanması

Yukarıdakilerden hangileri, kıtaların önceki devirlerde bitişik olduğunu, sonradan birbirlerinden ayrıldıklarını desteklemez?

- A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve III
D) III ve IV E) II ve V

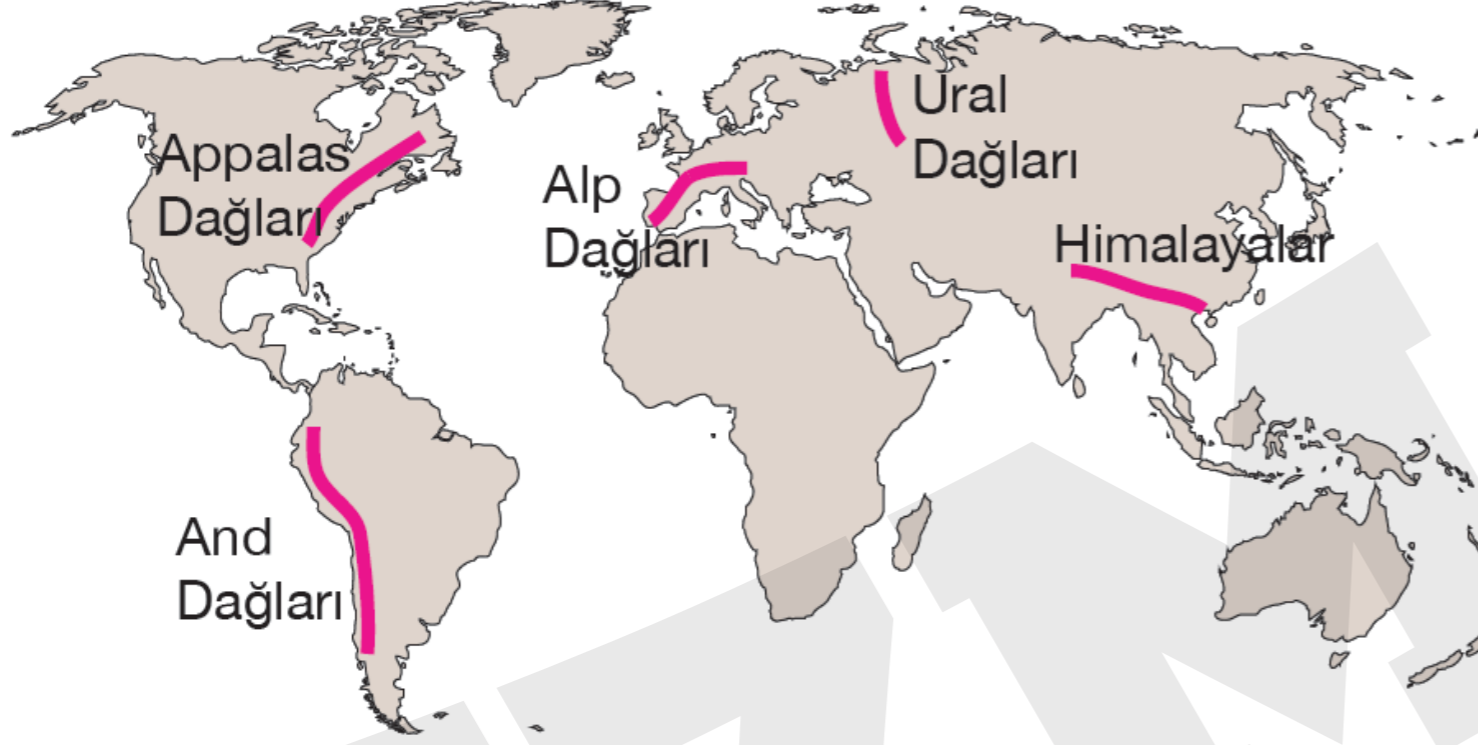
Örnek:

Yerin ve yerkabuğunun iç yapısı ile ilgili bilgi edinilmesinde aşağıdakilerden hangisinden yararlanılmaz?

- A) Volkanlardan çıkan lav ve kayalardan
- B) Deprem dalgalarından
- C) Artezyen kaynaklarından
- D) Levha sınırlarından
- E) Jotermal sulardan

YAYINLARI

Örnek:

Yukarıdaki haritada gösterilen dağlardan hangileri I. jeolojik zamanda oluşmuştur?

- A) Alp Dağları - Appalaş Dağları
- B) Himalayalar - Ural Dağları
- C) Ural Dağları - Appalaş Dağları
- D) And Dağları - Himalayalar
- E) And Dağları - Alp Dağları

